

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta

Complectens Tertiam Partem Summæ Theologiæ. Cum Commentariis
Reuerendiss. D. Thomæ de Vio Caietani Cardinalis S. Sixti, Et Opvscvlis
Eivsdem In tres Tomos distinctis

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

6. Vtrum missa mali sacerdotis minus valeat, quam boni.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72797](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72797)

bus dicitur, sacerdos in quacunque fuerit macula, non accedat offerre oblationes Domino: sed sacerdos peccator cum sit maculosus, nec vitam habet nec merita huic convenientia sacramento. ergo sacerdos peccator non potest consecrare eucharistiam.

Lib. 4. orth. sic. 14. non loqe a mod. In decr. 1. q. 1. c. Sacrosancta.

¶ 2. Prat. Damas. * dicit in 4. lib. quod panis, & vinum per aduentum sancti Spiritus, supernaturaliter transit in corpus, & sanguinem Domini: sed Gelasius Papa dicit (sicut habetur in decr. 1. quæst. 1. c. sacrosancta) quomodo ad diuini mysterij consecrationem, celestis Spiritus inuocatus adueniet, si sacerdos, qui cum adesse deprecatur, criminosis plenus actionibus comprobetur? ergo per malum sacerdotem non potest eucharistia consecrari.

Circa med. illius.

¶ 3. Prat. Hoc sacramentum sacerdotis benedictione consecratur: sed benedictio sacerdotis peccatoris non est efficax ad consecrationem huius sacramenti, cum scriptum sit Malach. 2. Maledicam benedictionibus vestris, & Dion. * dicit in episto. ad Demophilum monachum, perfecte cecidit à sacerdotali ordine, qui non est illuminatus: & audax quidem nimium mihi videtur talis, sacerdotalibus manum apponens, & audet immundas infamias (non enim dicam orationes) super diuina symbola Christiformiter enuntiare.

Referitur 1. q. 1. ca. intra catholicam, & de cons. d. 2. c. Vtrum snb.

SED CONTRA est, quod Aug. * dicit in lib. de corpore Domini, intra ecclesiam catholicam, in mysterio corporis, & sanguinis Domini, nihil à bono maius, nihil à malo minus perficitur sacerdote: quia non in merito consecrantis, sed in verbo perficitur Creatoris, & virtute Spiritus sancti.

Art. 1. & 2. huius q.

RESPON. Dicendum, quod (sicut supra * dictum est) sacerdos consecrat hoc sacramentum non virtute propria, sed sicut minister Christi, in cuius persona consecrat hoc sacramentum. Non aut ex hoc ipso definit aliquis minister esse Christi, & est malus: habet enim Dominus bonos, & malos ministros seu seruos: unde Matth. 24. Dominus dicit, Qui spuas est fidelis seruus, & prudens, &c. & postea subdit, si autem dixerit malus ille seruus in corde suo, &c. Et Apostolus dicit 1. Corinth. 4. Sic nos existimet homo, ut ministros Christi, & tamen postea subdit. Nihil mihi conscius sum: sed non in hoc iustificatus sum. erat ergo certus se esse ministrum Christi: tamen non erat certus se esse iustum. Potest ergo aliquis esse minister Christi, etiam si iustus non sit. Et hoc ad excellentiam Christi pertinet, cui sic ut vero Deo seruiunt non solum bona, sed etiam mala, quæ per ipsius prouidentiam in eius gloriam ordinantur: vnde manifestum est, quod sacerdotes etiam si non sint iusti, sed peccatores, possunt eucharistiam consecrare.

Lo o citato inarg.

AD PRIMUM ergo dicendum, quod Hierony. * per illa verba improbat errorem sacerdotum, qui credebant se digne posse eucharistiam consecrare, ex hoc solo quod sunt sacerdotes, etiam si sint peccatores: quod improbat Hieron per hoc, quod maculosi ad altare accedere prohibentur: non tamen remouetur, quin si accesserint, sit verum sacrificium quod offerunt.

In prin. citati in ar. 1.

AD SECVNDVM dicendum, quod ante illa verba Gelas. Papa * præmittit, sacrosancta religio, quæ catholicam continet disciplinam, tantam sibi reuerentiam vendicat, vt ad eam quilibet nisi pura conscientia non audeat peruenire. Ex quo manifeste apparet eius inreacionis esse, quod peccator sacerdos non debet ad hoc sacramentum accedere.

re: vnde per hoc, quod subdit, quomodo celestis spiritus aduocatus adueniet, intelligi oportet, quod non aduenit ex merito sacerdotis, sed de virtute Christi, cuius verba profert sacerdos.

AD TERTIVM dicendum, quod sicut eadem actio, in quantum fit ex praua intentione ministri, potest esse mala: bona autem, in quantum fit ex bona intentione Domini, ita benedictio sacerdotis peccatoris, in quantum ab ipso indigne fit, est maledictione digna (& quasi infamia siue blasphemia, & non oratio reputatur) in quantum autem profertur ex persona Christi, est sancta, & efficax ad sanctificandum: vnde signanter dicitur, Maledicam benedictionibus vestris.

G

ARTICVLVS VI.

Super Questio. 83. Articulum sextum.

Vtrum missa mali sacerdotis minus valeat, quam missa sacerdotis bonis.

AD SEXTVM sic proceditur. Videtur, quod missa sacerdotis mali non minus valeat, quam missa sacerdotis boni. Dicit enim Gregor. † in Registro, Heu in quam magnum laqueum incidunt, qui diuina, & occulta mysteria, plus ab alijs sanctificata posse fieri credunt, cum vnus idemque Spiritus sanctus ea mysteria occulte, atque inuisibiliter operando sanctificet: sed hæc occulta mysteria celebrantur in missa. ergo missa mali sacerdotis non minus valet, quam missa boni.

¶ 2. Preter. Sicut baptismus traditur à ministro in virtute Christi, qui baptizat, ita & hoc sacramentum in persona Christi consecratur: sed non melior baptismus datur à meliori ministro, vt supradictum est. * ergo etiã neque melior missa est, quæ celebratur à meliori sacerdote.

¶ 3. Pratere. Sicut merita sacerdotum differunt per bonum, & melius, ita etiam differunt per bonum, & malum. Si ergo missa melioris sacerdotis est melior, sequitur, quod missa mali sacerdotis sit mala, quod est inconueniens: quia malitia ministrorum non potest redundare in Christi mysteria: sicut Aug. * dicit in lib. de Baptismo ergo neque missa melioris sacerdotis est melior.

SED CONTRA est, quod habetur in Decretis. q. 1. † Quanto sacerdos fuerint digniores, tanto facilius in necessitatibus, pro quibus clamabant, exaudiuntur.

RESPON. Dicendum, quod in missa duo est considerare, scilicet ipsum sacramentum, quod est principale: & orationes, quæ in missa fiunt pro viuus, & mor-

IN ar. 6. circa illud. Oratio a sacerdote malo prolata in persona totius ecclesie, est fructuosa, duo tamen aduertenda. Primum, quod minus est, quam intenditur nam intenditur non solum, sed fructuosa, sed et non est minus fructuosa quo ad alios, quæ boni sacerdotis Erro in littera inuenit quia ministerium in persona ecclesie, non est minus fructuosum quam ministerium in persona Christi minister autem Christi, siue bonus, siue malus, æque sanctificat, igit minister ecclesie siue bonus, siue malus æque imperat.

Aheru est, q. Scot. in q. vlt. 33 d. 4. sent. in opposita parte declinat, ea rone, quia meritum quod est esse in celebratione missæ, vt missa est, non est abstractum, sicut idæa Platonis, ergo oportet, quod sit realiter aliqd meriti, ergo totius ecclesie, vel cuius mebris: sed non est totius ecclesie, nisi quia alicuius partis, non est autem partis malæ, & mortuæ in toto, sicut esset partis viuæ. i. existens, & operantis in charitate: ergo in missa non est meritum cuiuscunque, quod est mali, sicut quando est boni.

Ad hoc dicitur, quod si ratio ista contra æqualem valorem missæ in quantum in persona ecclesie oratur, affertur, solueda est dicendo, quod meritum ecclesie non est abstractum, sed ipsius ecclesie ratione partium suarum viuarum in ipsa, & non rone illius partis iuxta mor-

morez, q̄ ministrat
tunc, & cum d̄. pars
mortua nō mereat
sicut vina, verū est,
quo ad meritū ex p̄
sona p̄pria: sed fec̄,
est, quo ad meritū ex
p̄sona ecclesie: cum
quofit, q̄ parte vi
na ministrare melior
sit simpliciter missa:
q̄a iudicis: tūc cōcur
rit meritū. s. ex perso
na ecclesie, & ex p̄
sona propria.

tuis. Quantum ergo ad sacramen
tum, nō minus valet missa sacer
dotis mali, quam boni: quia vtro
biq; idem conficitur sacramen
tum. Oratio etiā quęsit in missa,
potest cōsiderari dupliciter: vno
modo, inquantū habet efficaciam
ex deuotione sacerdotis orantis:
& sic non est dubiū, quod missa
melioris sacerdotis magis est fru
ctiuosa: alio modo, inquantū oratio
in missa profertur a sacerdote
in persona totius ecclesie, cuius
sacerdos est minister: quod idem ministeriū
est in peccatorib; manet: sicut supra dictum est † de
ministerio Christi, vnde et quantū ad hoc est fru
ctiuosa non solum oratio sacerdotis peccatoris in
missa, sed et omnes eius orationes, quę facit in ec
clesiasticis in officijs, in quib; gerit personam eccle
sie: licet orationes eius priuatae non sint fructuo
sae, s̄ illud Prouer. 28. Qui declinat aures suas, ne
audiat legem, oratio eius erit execrabilis.

An. p̄ced.
D. 99.

D. 144.

di. 13. q. 1.
q. 1. c. 1. c. 1.
q. 1. c. 1. c. 1.
q. 1. c. 1. c. 1.

Ad PRIMVM ergo dicendum, quod Gregor.
loquitur ibi, quantum ad sanctitatem diuini sacra
menti.

AD SECVDVM dicendum, quod in sacra
mento baptismi non sunt solennes orationes, pro
omnibus fidelibus, sicut in missa, & ideo quan
tum ad hoc non est simile: est autem simile quan
tum ad effectum sacramenti.

AD TERTIVM dicendū, quod per virtutem Spiritus
sancti (qui per unitatem charitatis cōicit inuicem
bona membroru Christi) fit, quod bonum priuatum,
quod est in missa sacerdotis boni, est fructuosum
alijs. Malum autem priuatum vnius hominis non
potest alteri nocere, nisi per aliquem consensum,
ut Aug. * dicit in lib. contra Parmenianum.

ARTICVLVS VII.

Vtrum heretici schismatici, & excommunicati pos
sint consecrare.

AD SEPTIMVM sic proceditur. Vt quod heretici,
schismatici, & excommunicati, eucharistiam
consecrare nō possint. Dicit em̄ Aug. quod extra eccle
siam catholicam non est locus veri sacrificij. Et Leo
Papa dicit, * & habetur in Decretis. 1. q. 1. Aliter. s.
quam in ecclesia, quę corpus Christi est, nec rata
sunt sacerdotia, nec vera sacrificia: sed heretici, schif
matici, & excommunicati sunt ab ecclesia separati.
ergo non possunt verum sacrificium conficere.

¶ 2. Præter. Sicut ibidem legitur, Innoc. † Papa dicit,
arianos ceterasq; eiusmodi pestes, quia laicos eor
um sub imagine penitentia suscipimus, non vidē
tur clerici eorum cum sacerdotij aut cuiuspiā my
sterij suscipiendi dignitate esse, quib; solum bap
tismatum esse permittimus: sed non potest aliquis
consecrare Eucharistiam, nisi sit cum sacerdotij di
gnitate: ergo heretici, & ceteri huiusmodi, nō pos
sunt Eucharistiam consecrare.

¶ 3. Præter. Ille, qui est extra ecclesiam v̄ aliquid pos
se agere in persona totius ecclesie: sed sacerdos cō
secrans eucharistiam, hoc agit in persona totius eccle
sie: quod patet ex hoc, quod omnes orationes propo
nit in persona ecclesie. ergo videtur, quod illi, qui sunt
extra ecclesiam. s. heretici, & schismatici, & excom
municati, non possunt consecrare Eucharistiam.

SED CONTRA est, quod Aug. * dicit in 2. Contra

¶ 1. c. 13. ante
med. 10. q. 1.

¶ 1. c. 13. ante
med. 10. q. 1.

¶ 1. c. 13. ante
med. 10. q. 1.

¶ 1. c. 13. ante
med. 10. q. 1.

¶ 1. c. 13. ante
med. 10. q. 1.

¶ 1. c. 13. ante
med. 10. q. 1.

¶ 1. c. 13. ante
med. 10. q. 1.

¶ 1. c. 13. ante
med. 10. q. 1.

¶ 1. c. 13. ante
med. 10. q. 1.

¶ 1. c. 13. ante
med. 10. q. 1.

¶ 1. c. 13. ante
med. 10. q. 1.

¶ 1. c. 13. ante
med. 10. q. 1.

¶ 1. c. 13. ante
med. 10. q. 1.

¶ 1. c. 13. ante
med. 10. q. 1.

¶ 1. c. 13. ante
med. 10. q. 1.

¶ 1. c. 13. ante
med. 10. q. 1.

¶ 1. c. 13. ante
med. 10. q. 1.

¶ 1. c. 13. ante
med. 10. q. 1.

¶ 1. c. 13. ante
med. 10. q. 1.

¶ 1. c. 13. ante
med. 10. q. 1.

¶ 1. c. 13. ante
med. 10. q. 1.

RESPON. Dicendum, quod quidam dixerunt, quod he
retici, & schismatici, & excommunicati, quia sunt
extra ecclesiam, non possunt conficere hoc sacra
mentum. Sed in hoc decipiuntur: quia sicut Aug. *
dicit in 2. Contra Parmenianum, aliud est aliquid
omnino non habere, aliud autem non recte habe
re: & similiter et est aliud non dare, & aliud non re
cte dare. Illi igitur, qui intra ecclesiam cōstituti, re
ceperunt potestatem consecrandi eucharistiam in
ordinatione sacerdotij, recte quidem habent pote
statem, sed non recte ea vtuntur, si postmodum per
hæresim, aut schisma, vel excommunicationem, ab eccle
sia separentur. Qui autem sic separati ordinantur,
nec recte habent potestatem, nec recte vtuntur. Quod
tñ vtriq; potestatem habeant, patet per hoc, quod (si
cut Aug. * ibidem dicit) cum redeunt ad vnitatem
ecclesie, non reordinantur, sed recipiuntur in suis
ordinibus. Et quia consecratio eucharistie est actus
consequens ordinis potestatem, illi qui sunt ab ec
clesia separati per hæresim, aut schisma, vel excom
municationem, possunt quidem consecrare eucha
ristiam, quæ ab eis consecrata verum corpus, & san
guinem Christi continet, non tñ hoc recte faciūt,
sed peccant facientes, & ideo fructum sacrificij nō
percipiunt, quod est sacrificium spirituale.

AD PRIMVM ergo dicendum, quod auctoritates il
lae, & similes intelligendæ sunt, quantum ad hoc,
quod nō recte extra ecclesiam sacrificium offertur,
unde extra ecclesiam non potest esse spirituale sacri
ficium, quod est verum veritate fructus, licet sit ve
rum veritate sacramenti, sicut etiam supra dictum
est, * quod peccator sumit corpus Christi sacramen
taliter, sed non spiritualiter.

AD SECVDVM dicendum, quod solus baptismus
permittitur esse reatus hereticis, & schismaticis, quia
possunt licite baptizare in articulo necessitatis. In
nullo autem casu licite possunt eucharistiam conse
crare, vel alia sacramenta conferre.

AD TERTIVM dicendum, quod sacerdos in missa in
orationib; quidem loquitur in d̄ persona ecclesie, in
cuius unitate consistit. Sed in consecratione sacra
menti loquitur in persona Christi, cuius vicem in
hoc gerit per ordinis potestatem, & ideo si sacerdos
ab unitate ecclesie precipis, missam celebret, quia po
testatem ordinis non amittit, consecrat verū corpus,
& sanguinē Christi: sed quia est ab ecclesie unitate
separatus, orationes eius efficaciam non habent.

ARTICVLVS VIII.

Vtrum sacerdos degradatus possit hoc sacramentum
conficere.

AD OCTAVVM sic proceditur. Vt quod sacerdos de
gradatus non possit hoc sacramentum confi
cere. Nullus enim conficit hoc sacramentū, nisi per
potestatem cōsecrandi quam habet: sed degradatus
non habet potestatem consecrandi, licet habeat po
testatem baptizandi, ut dicit Cano. 1. q. 1. c. quidā. *
ergo videtur, quod presbyter degradatus non pos
sit eucharistiam consecrare.

¶ 2. Præter. Ille qui aliquid dat, potest et auferre: sed
episcopus dat presbytero potestatem consecran
di.

¶ 3. Præter. Ille, qui est extra ecclesiam v̄ aliquid pos
se agere in persona totius ecclesie: sed sacerdos cō
secrans eucharistiam, hoc agit in persona totius eccle
sie: quod patet ex hoc, quod omnes orationes propo
nit in persona ecclesie. ergo videtur, quod illi, qui sunt
extra ecclesiam. s. heretici, & schismatici, & excom
municati, non possunt consecrare Eucharistiam.

SED CONTRA est, quod Aug. * dicit in 2. Contra

¶ 1. c. 13. ante
med. 10. q. 1.

¶ 1. c. 13. ante
med. 10. q. 1.

¶ 1. c. 13. ante
med. 10. q. 1.

¶ 1. c. 13. ante
med. 10. q. 1.

¶ 1. c. 13. ante
med. 10. q. 1.

¶ 1. c. 13. ante
med. 10. q. 1.

¶ 1. c. 13. ante
med. 10. q. 1.

¶ 1. c. 13. ante
med. 10. q. 1.

¶ 1. c. 13. ante
med. 10. q. 1.

¶ 1. c. 13. ante
med. 10. q. 1.

¶ 1. c. 13. ante
med. 10. q. 1.

¶ 1. c. 13. ante
med. 10. q. 1.

¶ 1. c. 13. ante
med. 10. q. 1.

¶ 1. c. 13. ante
med. 10. q. 1.

¶ 1. c. 13. ante
med. 10. q. 1.

¶ 1. c. 13. ante
med. 10. q. 1.

¶ 1. c. 13. ante
med. 10. q. 1.

¶ 1. c. 13. ante
med. 10. q. 1.

¶ 1. c. 13. ante
med. 10. q. 1.

¶ 1. c. 13. ante
med. 10. q. 1.

¶ 1. c. 13. ante
med. 10. q. 1.

¶ 1. c. 13. ante
med. 10. q. 1.

¶ 1. c. 13. ante
med. 10. q. 1.

¶ 1. c. 13. ante
med. 10. q. 1.

¶ 1. c. 13. ante
med. 10. q. 1.

¶ 1. c. 13. ante
med. 10. q. 1.

¶ 1. c. 13. ante
med. 10. q. 1.

¶ 1. c. 13. ante
med. 10. q. 1.

¶ 1. c. 13. ante
med. 10. q. 1.

¶ 1. c. 13. ante
med. 10. q. 1.

¶ 1. c. 13. ante
med. 10. q. 1.

¶ 1. c. 13. ante
med. 10. q. 1.

¶ 1. c. 13. ante
med. 10. q. 1.

¶ 1. c. 13. ante
med. 10. q. 1.

¶ 1. c. 13. ante
med. 10. q. 1.

¶ 1. c. 13. ante
med. 10. q. 1.

¶ 1. c. 13. ante
med. 10. q. 1.

¶ 1. c. 13. ante
med. 10. q. 1.

¶ 1. c. 13. ante
med. 10. q. 1.

¶ 1. c. 13. ante
med. 10. q. 1.

¶ 1. c. 13. ante
med. 10. q. 1.